ski'ga 1911. a-st. — Õppis Viiratsi v.-k. 1892—94, Viljandi l.-algk. 1895—97, Vilj. l.-k. 1897—1900, Vilno junkruk. 1902—05, Nikolai sõjaväe-akadeemias Peterburis 1909—12, mil lõpetas selle. — Astus vabatahtlikult väeteenistusse 1901; noorem-leitn. 13. ihugrenaderide Erivani rügemendis 1905, leitnant 1908 ja samas staabikapten 1912; 1. Kaukaasia kütirügemendi kompanii ülem 1913; määrati 3. Kaukaasia korpuse staabi kindralstaabi ohvitseriks ja ülendati kapteniks, arvates ta lõplikult kindralstaabi kutseliiki 1914; võttis 3. Kaukaasia korpusega osa sõjal. operatsioonidest Vene-Poolas ja Galiitsias; määrati läänerinde staapi maakuulamisosak. ülema abiks 1915; ülendati kindralstaabi alampolkovnikuks 1916; Kaukaasia grenaderide diviisi ja hiljemini 62. div. staabi ülem 1917; tuli E. sõjaväe ülemkomitee kutsel Eestisse asutatava 1. Eesti diviisi ülemaks 1917. a. lõpul; polkovnikuks ülendatud 1918; saksa okup. ajal E. Ajut. Valitsuse sõjaväel. esindaja Venemaal; Vabadussõja alul tuli tagasi kodumaale; määrati Ajutise Valitsuse poolt E. operatiivstaabi ülemaks 14. XII 1918, vägede ülemjuhatajaks 23. XII 1918; ülendati kindralmajoriks 1919; vabastati omal soovil ülemjuhataja kohalt ja ülendati kindral-leitnandiks märtsis 1920; lahkus sõjaväest jaan. 1921; enamlise mässukatse puhul nimetati Vabariigi Valitsuse poolt uuesti vägede ülemjuhataja kohale dets. 1924, millelt lahkus jaan. 1925; autasuna saadud talu pidaja Viimsis. — I, II ja III Riigikogu l. 1921—29; mitme kom. juh.; korduvalt esindanud Eestit Rahvasteliidu täiskogu koosolekuil; Rahvasteliidu kom. esimehena Mossulis lahendamas Inglise mandaat-territooriumi Iraki ja Türgimaa vahelisi piiritülisid 1925; Kaitseliidu nõuk. esim. 1925. a-st; osa võtnud majandusl. tegevusest. — Saanud Vabariigi Valitsuse tänureskripti, E. vabadusristid, Kotkaristi ja rea välismaa kõrgemaid aumärke; Tartu ülik. audoktor (dr. jur. h. c.) 1928. a-st. — Polit.: põllum. kog. — Alal. asuk.: Tall.

Vladimir †13. III 1953

LAINAS, August, õpetaja. Sünd. 25. V 1886 Kiini t. Aidu v. Viljandim.; vanemad — vabadikud Johan L. ja Ann (Neets); vallaline. — Õppis Aidu Laanekuru v.-k. 1895—97, Kõpu klk.-k. 1897—1901, Jõhvi pedag.-kl. 1902—03; õiendas algk.-õp. eks. Pärnus 1905. — Õp. Aidu-Tõlli v.-k. 1903—07; Heimtali Vardi v.-k. juh. 1907—09, Holstre-Pulleritsu v.-k., hiljemini algk. juh. 1910. a-st. — Olnud tegev Paistu Har. S-is, Holstre Muusika- ja Laulu-S-is, lastekaitse üh-gus, I masinatarvit. ühgus, Paistu õp. üh-gus; Paistu kirikunõuk. l.; „Noorkotkaste" organiseerija Paistus. — Polit.: rahvaerak. — Alal. asuk.: Pulleritsu algk. Holstre v.

LAIPMAN, Hans *(Ants),* maalikunstnik. Sünd. 5. V 1866 Vigalas Läänem.; vanemad — renditalu pidaja, v.-kirjutaja Ants L. ja Leenu (Redlich); vallaline. — Õppis Velise v.-k. 1874, Haapsalu ja Lihula algk. 1875—77, Pärnu gümn. kuni 1884, Lajuse erak. Tall-s, Peterburi kunstideakadeemias, Düsseldorfi kunstiakadeemias 1893 ja 1896—97; käinud õpireisidel Hollandis ja Belgias 1899, Saksamaal, Pariisis, ja Viinis 1900, Lääne-Euroopas ja Põhja-Aafrikas, peatudes pikemat aega Kapril ja Tuunises 1910—13. — Vene sõjaväes 1886—87 ja 1888—89; sõjaväeteenistuses saadud jalavigastuse ravimise kestel koduõp. Vanamõisas 1887/88 ja Seljakülas 1890/91, mil vabanes sõjaväest; töötas iseseisvalt maalikunsti alal Düsseldorfis 1897—99, Tall-s 1899—1901 ja Haapsalus 1901—03; maalikunsti ateljee-kooli asutaja ja juh. Tall-s 1903—07 ja 1913—26; võttis osa politilisest tegevusest 1905—06, oli lühemat aega vangis, mille järele elas kodumaalt väljasaadetuna Imatral Soomes 1907—09. — E. Kunstis-i mõtte algataja 1903 ja asutajaid 1907; Vigala Põllum. S-i ja Kujut. Kunstn. Kesküh. aul.; osa võtnud mitme muugi org-i tegevusest; Tartu ülik. audoktor (dr. phil. h. c.) 1929. a-st. — Korraldas oma töödest 1. eesti kunstinäituse Tall-s 1901, õppetegevuse ülevaatenäitused 1903/04 ja 1923; võttis osa eesti kunsti I üldnäitusest 1906 ja II üldnäitusest 1909, E. Kunstis-i näitusest 1919 ja 1925, E. kunsti näitusest Riias 1926; maalinud portreid ja maastikke, seejuures ainult pastellis 1902. a-st; tema paremaid töid on Tall. E. Muuseumis ja Tartu E. Rahva Muuseumis. — Teinud kaastööd „Olevikule", „Teatajale", „Pvl." j. t. — Alal. asuk.: Tall.

LAJA, Ferdinand, loomaarstiteadlane. Sünd. 17. IV 1889 Meeksi m. Võrum.; vanemad — m. sepp Jaan L. ja Anna (Liivat); abielus Hilda Rein-